

for 40 Børn, hvor der kun er 40 Cubikfod for ethvert Barn, udgjør 50 □ Al., er altsaa omtrent 7 Al. lang og 7 Al. bred. Jeg troer heller ikke, at det forholder sig, som af den ærede Taler er yttret, at Skolerne i Jylland i Almindelighed skulde være af den af ham angivne Beskaffenhed; thi jeg troer, at de fleste af dem ere ikke saa lidet større. Jeg skal endnu gjøre en Bemærkning, da jeg ikke før har hørt den fremsat, og det er den, at man ikke alene skal bygge nye Skoler for det nærværende Dieblif, men ogsaa for Fremtiden. Det gaaer her, som naar man sner nye Klæder til Børn; man siger nemlig da til Skræbderen: Pas endelig paa, at de ikke blive for snevre, huff paa, at Børnet voxer, lad Klæderne hellere blive vide og side; paa samme Maade forholder det sig med de nye Skoler. Naar de skulle bygges, saa maae de endelig ikke være for snevre, hellere lidt for rummelige i Førstningen; thi huff paa, at Børneantallet voxer. Befolkningen i det Hele voxer jo Aar for Aar, altsaa maa ogsaa Børneantallet tiltage. Naar man ikke gjør de nye Skoler rummelige, vil man let senere udsætte sig for en Tilbygning eller en Ombygning af dem. Det er heller ingen oekonomisk Maade at bygge paa; thi hvad der bliver sparet ved at bygge Skolerne smaa, det og Mere til vil gaae iløbet, naar de skulle ombygges, eller heelt ny indrettes. Jeg skal derfor holde mig til, hvad der staaer i Lovudkastet.

Ordføreren: Jeg skal tillade mig et Par Bemærkninger i Anledning af, hvad der er blevet yttret af den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad). Det er ganske rigtigt, at et Spillerum med Hensyn til Børneantallet er ønskeligt, men jeg troer, at den i saa Henseende fornødne Frihed gives i Udvalgets Forslag. Dette gaaer jo ud paa, at det er Gjennemsnitsantallet af Børnene i et Aar, hvorpaa det kommer an; man undersøger altsaa, hvor stort Antallet har været til de forskjellige Tider af Aaret, og deraf uddrager man Resultatet, og, naar man gaaer frem paa denne Maade, synes jeg ikke, at man kan sige, at der intet Spillerum er. Iøvrigt er der vist ikke Noget iveien for at gjøre Spille-

rummet større, forsaavidt den ærede Rigsdagsmand skulde sætte Priis derpaa. — Men, forsaavidt den ærede Rigsdagsmand yttrede, at der kunde tænkes to Skoler ved Siden af hinanden, hvor Antallet i den ene kunde stige op til 130 (Monrad: Jeg sagde 110!). Ja, 110, saa 120, saa 130 (Monrad: Det er feil hørt!) — det vil vise sig — naar den ærede Rigsdagsmand siger, at det kan stige op til 110, saa skal jeg tillade mig at gjøre opmærksom paa, at det meget vel kan passe med det, som Udvalget har foreslaaet; thi, naar Antallet paa een Tid af Aaret er 110, og det til andre Tider falder ned til 90, saa have vi jo netop Gjennemsnitsantallet. Vi give et Spillerum derved, at det skal være Gjennemsnitsantallet, der kommer i Betragtning; det beder jeg, at man vil lægge Mærke til.

Det har isøvrigt overrasket mig meget at høre den ærede Rigsdagsmand fremføre en Indvending mod, at Forældre, som selv besørge deres yngre Børns Underviisning, lade Børnene bruge de Bøger, der nu ere befalede i Skolerne. Forældrene vide meget godt, at der af Børnene i Skolen fordres Valles Lærebog og Luthers Katechismus paa Ramse udenad, og derfor kan man ikke fortænke dem i, at de forberede dem derpaa; de sige til Børnene: I skulle tidlig vænnes dertil, for i Skolen ville I saa desto lettere kunne holde den Tortur ud, og saa tvinge de Børnene til at sidde i Kafkelovnskrogen og lære at ramse disse Bøger op paa deres Fingre, uden at de forstaae det Allermindste af, hvad de sige. Men, lad det først blive bekendt, at man i Skolen ikke binder dem til Valles Lærebog, saa skal man nok see, at Flere ville kaste den væk og bruge en anden Fremgangsmaade ved Underviisningen af deres Børn. Forældrene, jeg gjentager det, maae ved de yngre Børns Underviisning tage Hensyn til, hvad der forlanges af dem, naar de blive ældre og gaae i Skole, saa at denne Fremgangsmaade fra Forældrenes Side ikke kan siges at indeholde noget Urigtigt — fra deres Side betragtet —, og, gjør man altsaa Indvending derimod, saa maa den rettes imod det nu bestaaende Almueskolevæsen.

Den ærede Rigsdagsmand vilde slutte No-